

O‘SMIR YOSHIDAGI O‘QUVCHILARDA MILLIY TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISH

Toshpo‘latova Nodira Xudjamurodovna-JDPU
umumiy psixologiya kafedrası katta
o‘qituvchisi

Asrorova Maxsuda- Amaliy psixologiya 2-
bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqola milliy tafakkurni shakllantirishda interaktiv ta'lim metodlari va ijodiy yondashuvlar, o‘zining tarixiy, madaniy va tiliga bo‘lgan hurmatini shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. O‘smir yoshdagi o‘quvchilarga milliy tarixni, urf-odatlar, an'analar va madaniyatni o‘rgatish ularning o‘z vataniga bo‘lgan sevgi va hurmatini oshiradi. Milliy tarixning muhim voqealari, mashhur shaxslar va yurtimizdagi madaniy meros haqida bilimlarni shakllantirish haqidagi ma'lumotlar to‘g‘risida bayon qilingan.

Kalit so‘zlar: milliy tafakkuri, milliy tarix, urf-odatlar, an'analar, milliy bayramlar, interaktiv ta'lim metodlari, diqqatini jamlash, topqirlik, ijodkorlik qobiliyati.

O‘smir yoshdagi o‘quvchilarda milliy tafakkurni shakllantirish juda muhim va dolzarb vazifa hisoblanadi. Ularning milliy tafakkuri, o‘zining tarixiy, madaniy va tiliga bo‘lgan hurmatini shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. Bu jarayonni amalga oshirish uchun bir nechta samarali yo‘llar mavjud:

1. Milliy tarix va madaniyatni o‘rganish.

O‘smir yoshdagi o‘quvchilarga milliy tarixni, urf-odatlar, an'analar va madaniyatni o‘rgatish ularning o‘z vataniga bo‘lgan sevgi va hurmatini oshiradi. Milliy tarixning muhim voqealari, mashhur shaxslar va yurtimizdagi madaniy meros haqida bilimlarni shakllantirish zarur. Masalan, o‘quvchilarga o‘zbek adabiyotining ulug‘ namoyandalari, milliy bayramlar, urf-odatlar haqida ma'lumotlar berilishi lozim.

2. Milliy tilni rivojlantirish.

Milliy tafakkurni shakllantirishda o‘zbek tilining ahamiyati katta. O‘smirlar o‘z ona tilida erkin va to‘g‘ri fikr bildirishni o‘rganishlari kerak. O‘zbek tilining boy lug‘ati, grammatikasi, uslubi va adabiyati orqali o‘zbek millatining o‘ziga xosligini tushunish muhim. Bu orqali o‘quvchilarda milliy tafakkur rivojlanadi va ular o‘z tiliga bo‘lgan hurmatini orttiradilar.

3. Milliy qadriyatlarni targ‘ib qilish.

O'smir yoshdagi o'quvchilarda milliy qadriyatlarni tarbiyalash uchun ularni o'z vataniga, ota-onaga, o'qishga, do'stlikka va mehnatga hurmat ko'rsatishga o'rgatish zarur. Bu qadriyatlar o'zbek jamiyatining asosini tashkil etadi va o'smirlarning ahloqiy jihatdan yetuk bo'lishlariga yordam beradi. O'quvchilarga milliy qahramonlar, ulug' avlodlarning mehnatlari va o'zaro hurmatni o'rgatish kerak.

4. Vatanparvarlikni rivojlantirish.

O'smir yoshidagi o'quvchilarda vatanparvarlik ruhini shakllantirish ham juda muhim. O'quvchilarni o'z vatanining farovonligi va rivojiga hissa qo'shishga chaqirish, ular o'zlarining yurtiga xizmat qilishga intilishlari uchun imkoniyat yaratish kerak. O'quvchilarga milliy qahramonlar, mustaqillik kurashidagi voqealar, o'zbekistonning bugungi kundagi muvaffaqiyatlari haqida o'qitish muhim.

5. Madaniy merosni saqlash va targ'ib qilish.

Madaniy merosni o'rganish orqali o'quvchilarga milliy o'zlikni anglashda yordam beradi. O'quvchilarni musiqaga, san'atga, xalq amaliy san'ati va adabiyotiga qiziqtirish ularning milliy tafakkurini rivojlantiradi. Ular o'z millatining madaniy merosiga hurmat ko'rsatib, bu qadriyatlarni saqlash va kelajak avlodlarga etkazish zarurligini tushunadilar.

6. Interaktiv ta'lim va ijodiy yondashuvlar.

Milliy tafakkurni shakllantirishda interaktiv ta'lim metodlari va ijodiy yondashuvlar samarali bo'ladi. Masalan, o'quvchilarni milliy mavzularda insho yozishga, rassomlik yoki musiqiy asar yaratishga undash orqali ularda o'z millatiga bo'lgan qiziqishni va gururni uyg'otish mumkin.

7. Qahramonlik va boshqaruv tarixini o'rgatish.

O'quvchilarga milliy qahramonlar, davlat boshqaruvi tarixini va davlat ramzlarini o'rgatish, ular orqali ularda vatanparvarlikni mustahkamlash mumkin. O'quvchilarni o'z vatani uchun kurashgan, uni himoya qilgan insonlar bilan tanishtirish orqali, ular o'z xalqiga va Vataniga bo'lgan aloqalarni chuqurlashtiradilar.

8. Ochiq va do'stona muhit yaratish.

Sinfda ochiq muloqot va muhokama olib borish, o'quvchilarning o'z fikrlarini erkin ifoda etishlariga imkoniyat yaratish, ularning milliy tafakkurlarini shakllantirishga yordam beradi. Do'stona va hurmatga asoslangan muhitda o'qish, o'quvchilarga o'z fikrlarini ifodalashda qat'iylikni va o'zlarining milliy qarashlarini rivojlantirishda yordam beradi.

Shunday qilib, o'smir yoshdagi o'quvchilarda milliy tafakkurni shakllantirish uchun bu yo'llar orqali ularga o'z millatiga bo'lgan hurmatni, xalqining qadriyatlarini, tarixini, tilini va madaniyatini anglatish mumkin.

O'smir yoshidagi o'quvchilarning tafakkuri (fikrlash qobiliyati) o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, bu davrda ularning intellektual va psixologik rivojlanishi sezilarli o'zgarishlarga uchraydi.

Tafakkurning rivojlanishi: O'smirlik davrida tafakkur mustaqil va ijodiy xususiyatlarga ega bo'lib, shaxs amaliy va ilmiy faraz qila olish, natijani ko'z oldiga keltira olish kabi qobiliyatlarni rivojlantiradi. Bu yoshda o'quvchilar o'zlari va boshqalar yordamida muammoni hal qilishda turli usul va vositalarni topa oladilar.

Intellektual rivojlanish: O'smirlarning intellektual rivojlanishi ko'plab omillarga, jumladan, ta'lim sifati, ijtimoiy muhit va oilaviy sharoitlarga bog'liq. O'zbekistonda olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, o'quvchilarning intellektual rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillarni o'rganish va ularga mos ta'lim usullarini qo'llash muhim ahamiyatga ega.

Kognitiv jarayonlar: O'smirlik davrida diqqat, xotira va tasavvur kabi kognitiv jarayonlar mustaqil va boshqariladigan holatga o'tadi. Bu o'zgarishlar o'quvchilarning o'zini o'zi anglashiga, o'z xatti-harakatlarini nazorat qilishiga va atrof-muhitga moslashishiga yordam beradi.

Mustaqil fikrlash va ijodkorlik: O'smir yoshdagi o'quvchilar mustaqil fikrlash va ijodkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishga qiziqish bildirishadi. Bu jarayon ularning shaxs sifatida shakllanishida, qarorlar qabul qilishda va muammolarni hal qilishda muhim rol o'ynaydi.

Shu bilan birga, o'quvchilarning salbiy xulq-atvorining oldini olish va ularning ijtimoiy moslashuvini ta'minlash uchun pedagogik va psixologik choralarni ko'rish zarur. Bu o'smirlarning sog'lom va baxtli shaxslar sifatida rivojlanishiga yordam beradi.

Umuman olganda, o'smir yoshdagi o'quvchilarning tafakkuri ularning intellektual va shaxsiy rivojlanishining muhim ko'rsatkichi bo'lib, ta'lim jarayonida individual yondashuv va qo'llab-quvvatlashni talab qiladi.

O'smirlik davrida tafakkur mustaqil va ijodiy xususiyatlarga ega bo'lib, bu yoshdagi o'quvchilarning fikrlash qobiliyatida sezilarli o'zgarishlar yuz beradi. Ularning tafakkuri tobora faol, mustaqil va ijodiy tus oladi, lekin shu bilan birga obyektiv va subyektiv kamchiliklar ham uchrashi mumkin.

Mustaqil va ijodiy tafakkurning rivojlanish bosqichlari:

Muammo mohiyatiga kirish motivi: O'quvchilar muammoning mohiyatini tushunishga intilishadi. Shaxsiy ahamiyat kasb etuvchi motiv: Muammoni hal qilishda shaxsiy manfaatlar va qiziqishlar asosiy motivator bo'ladi. Aqliy va uslubiy vositalarni tanlash: Muammoni yechish uchun tegishli fikrlash usullari va vositalari tanlanadi. Muammoni yechish jarayonida o'zgartirishlar kiritish: Yechim topishda yangi yondashuvlar va o'zgartirishlar amalga oshiriladi. Samarali vositalarni amaliyotga tadbiq etish: Tanlangan usullar amaliyotda qo'llaniladi.

Yechim to'g'riligini tekshirish va baholash: Topilgan yechimning to'g'riligi va samaradorligi baholanadi. Fikrlashdan qoniqish: O'quvchi o'z fikrlash jarayonidan qoniqish hosil qiladi.

Shaxs sifatida shakllanish: Mustaqil va ijodiy fikrlash jarayoni o'quvchining shaxs sifatida rivojlanishiga yordam beradi.

O'quvchilarda mustaqil va ijodiy tafakkurni shakllantirish uchun ularning nutqini rivojlantirish, o'z fikrlarini himoya qila olishlariga, tanqidiy fikrlash va bahslashishga o'rgatish muhimdir. Bu jarayon aql tanqidiyligini oshiradi va shaxsning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi.

Shuningdek, o'quvchilarning bilish jarayonlarida nutqning o'rnini katta ahamiyatga ega. O'smirlik davrida o'qish va yozma monologik nutq jadal rivojlanadi, bu esa ularning tafakkurini yanada boyitadi. Umuman olganda, o'quvchilarning mustaqil va ijodiy tafakkurini rivojlantirish ularning shaxsiy va intellektual rivojlanishida muhim omil hisoblanadi. Bu jarayon ta'lim jarayonida individual yondashuvni va qo'llab-quvvatlashni talab qiladi.

6-7-sinf o'quvchilarining mustaqil va ijodiy tafakkurini rivojlantirish ta'lim jarayonining muhim tarkibiy qismidir. Ushbu yoshdagi o'quvchilarni mustaqil va ijodiy fikrlashga o'rgatish uchun quyidagi usul va yondashuvlardan foydalanish samarali bo'ladi:

1. Interaktiv va noan'anaviy usullardan foydalanish: O'quv mashg'ulotlarida interaktiv metodlar, jumladan, guruhli muhokamalar, brainstorming (miya hujumi), rolli o'yinlar va munozaralardan foydalanish o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishga yordam beradi. Bu usullar o'quvchilarning diqqatini jamlash, topqirlik va ijodkorlik qobiliyatlarini oshirishga xizmat qiladi.

2. Mustaqil izlanish va tadqiqot faoliyatini rag'batlantirish: O'quvchilarga mustaqil izlanishlar olib borish, mavzular bo'yicha qo'shimcha materiallar o'rganish va o'z fikrlarini erkin ifodalash imkoniyatlarini yaratish ularning mustaqil fikrlash qobiliyatini oshiradi. Bu jarayonda o'qituvchi yo'naltiruvchi va maslahat beruvchi rolini o'ynaydi.

3. Ijodiy topshiriqlar va loyihalarni amalga oshirish: O‘quvchilarga ijodiy topshiriqlar berish, masalan, matnlar yozish, rasm chizish yoki kichik loyihalar tayyorlash ularning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Bunday faoliyatlar o‘quvchilarning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi va ijodiy fikrlashga bo‘lgan qiziqishini kuchaytiradi.

4. Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish: O‘quvchilarga turli nuqtai nazarlarni tahlil qilish, dalillarni baholash va o‘z fikrlarini asoslash ko‘nikmalarini o‘rgatish tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi. Bu ularning qaror qabul qilish va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini oshiradi.

5. Darsdan tashqari faoliyatlar tashkil etish: Darsdan tashqari mashg‘ulotlar, masalan, ijodiy laboratoriyalar, klub uchrashuvlari yoki ko‘rgazmalar tashkil etish o‘quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Bunday faoliyatlar o‘quvchilarga o‘z qobiliyatlarini namoyish etish va yangi ko‘nikmalarni egallash imkonini beradi.

Ushbu usullarni ta'lim jarayoniga joriy etish orqali 6-7-sinf o‘quvchilarining mustaqil va ijodiy tafakkurini samarali rivojlantirish mumkin. Bu esa ularning akademik muvaffaqiyatlari va shaxsiy rivojlanishlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Do‘stmuhamedova Sh.A., Nishonova Z.T. va boshqalar. Yosh davrlari va pedagogik psixologiya. -T.: Fan va texnologiyalar, 2013.
2. Shapovalenko I.V. Vozrastnaya psixologiya (Psixologiya razvitiya i vozrastnaya psixologiya): uchebnik dlya studentov vuzov. – M.: Gardariki, 2007.
3. Hudoyqulov X.J. “Odob-axloq va tarbiya durdonalari”. -T., 2008 yil
- 4.Toshpo‘latova, N. (2021). CHET TILI FANLARINI O‘QITISHDA O‘QUVCHINING INDIVIDUAL PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARINI HISOBGA OLISH USULLARI. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, (2).
- 5.Toshpo‘latova, N. (2021). YOSH AVLODNI TARBIYALASHDA–O‘QUVCHILAR RUHIYATINI HISOBGA OLISH. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, (1).
- 6.Toshpo‘latova, N. (2022). ЎСМИРЛИК ДАВРИНИНГ ПСИХОЛОГИК ХУСУСИЯТЛАРИНИ ҲИСОБГА ОЛГАН ҲОЛДА ЁНДОШУВНИНГ АҲАМИЯТИ. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, 2(3).
- 7.Toshpo‘latova, N. X. (2022). O‘QUVCHILAR TAFAKKUR XUSUSIYATLARINI SHAKLLANTIRISHDA INTERFAOL USULLARNING

- O'RNI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(2), 701-706.
- 8.Toshpo'latova, N. (2022). OILADA MA'NAVIY TARBIYANI SHAKLLANTIRISHDA OTA-ONALARNING VAZIFALARI. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, 2(5).
9. Toshpulatova, N., & Almanova, D. (2023). THE CONTENT AND TASKS OF TEACHING MOTHER TONGUE AND READING LITERACY TO PRIMARY SCHOOL STUDENTS. *International Bulletin of Applied Science and Technology*, 3(3), 391-393.
- 10.Toshpulatova, N. (2023). PEDAGOGICAL FOUNDATIONS OF THE USE OF THE SPIRITUAL HERITAGE OF EASTERN SCIENTISTS IN THE ORIENTATION OF STUDENTS TO THE PROFESSION. *Science and innovation*, 2(B4), 273-278.
- 11.Тошпулатова, Н. Х., & Комилова, А. С. (2016). Психолого-педагогическая работа по организации самовоспитания подростков. *Молодой ученый*, (10), 1306-1308.
12. Toshpo'latova, N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA O'QUVCHILAR ILMIY DUNYOQARASHINI SHAKLLANTIRISHDA SINFDAN TOSHQARI ISHLARNI TOSHKIL ETISH TURLARI. *Pedagogika fanlarining shakllanishida nazariy jihatlar*, 2(8), 77-83.
13. Toshpo'latova, N. (2021). ТАЪЛИМ МУАССАСАСИ РАЎБАРИНИНГ МУЛОҚОТИ ТАЪЛИМ САМАРАДОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ ОМИЛИ СИФАТИДА. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, (3).
- 14.Rejametova, I. (2025). HARBIY XIZMATCHILARNING OILASINI IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK VA PEDAGOGIK MOSLASHUVIDA MUOMILA VA UNING ROLI. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, 5(1), 39-50.
- 15.Режаметова, Н. И. (2024). МОДИФИКАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В ОБУЧЕНИИ И ПРАКТИКЕ ДОШКОЛЬНОЙ МУЗЫКАЛЬНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ. *Science and innovation*, 3(Special Issue 31), 380-382.
- 16.Ikramshikovna, R. I., & Nishanbayevich, D. A. (2025). Regulatory and legal aspects of first aid in international legislation and in the republic of Uzbekistan. *The American Journal of Management and Economics Innovations*, 7(02), 7-16.

- 17.Режаметова, И. И., & Норбутаев, С. А. (2022). YETIM VA OTA-ONA QARAMOG‘IDAN MAHRUM BO‘LGAN BOLALARDA IJTIMOIIY KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISH. *ИННОВАЦИИ В ПЕДАГОГИКЕ И ПСИХОЛОГИИ*, 5(3).
- 18.Rejametova, I. I. (2025). HARBIY XIZMATCHILARNING OILASINI IJTIMOIIY–PSIXOLOGIK VA PEDAGOGIK MOSLASHUVIDA MUOMILA VA AHAMIYATI. *Modern education and development*, 21(2), 67-79.
- 19.Ikramshikovna, R. I. (2025). BOLALARDA XULQ OG‘ISHINI OLDINI OLISHNING PSIXOLOGIK OMILLARI. *Modern education and development*, 21(2), 45-54.
- 20.Rejametova, I. (2025). HARBIY XIZMATCHILARNING OILASINI IJTIMOIIY–PSIXOLOGIK VA PEDAGOGIK MOSLASHUVIDA MUOMILA VA UNING ROLI. *Журнал Педагогики и психологии в современном образовании*, 5(1), 39-50.
- 21.Rejametova Irada Ikramshikovna. (2025). BO‘LAJAK OFITSERLARDA HARBIY – VATANPARVARLIK TUYG‘USINI RIJOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK JIHATLARI . *TADQIQOTLAR*, 59(4), 36-43.
- 22.Latipovna, S. M., & Sodirzoda, S. R. (2018). Traditional and modern foreign language teaching methods. *Вопросы науки и образования*, (10 (22)), 187-190.
- 23.Saipova, M. (2023). The Results Of The Research On The Perspectives Of Family Life Of Teenagers Raised In Migrant Families. *European International Journal of Pedagogics*, 3(03), 16-20.
- 24.Saipova, M. (2023). Causes of instability of emotional experiences in modern adolescents. *Eurasian Journal of Academic Research»(ISSN: 2181-2020)*, 3(01).
- 25.Saipova, M. (2023). The Content Of The Psychologist's Work With Children Of Labor Migrants. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 3(02), 72-76.
- 26.Малоҳат Саипова. (2023). МАЪНАВИЙ ТАРБИЯДА МИЛЛИЙ ВА ДИНИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИНГ УЙЎУНЛИГИ: МЕҲНАТ МИГРАЦИЯСИНИНГ ТАЪСИРИ МАСАЛАЛАРИ. *ACADEMIC RESEARCH IN MODERN SCIENCE*, 2(6), 81–85. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7663463>
- 27.Malohat Saipova. (2022). REASONS FOR LABOR MIGRATION AND IMPACT OF THIS PROCESS ON THE FAMILY. *Open Access Repository*, 8(9), 55–58. <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/RKTZB>
- 28.Latipovna, S. (2019). Psychological Correctation Opportunities of the Tendency for Machiavellianism in Pedagogue’s Personality. *International Journal of*

Progressive Sciences and Technologies, 14(2), 346-350.
doi:<http://dx.doi.org/10.52155/ijpsat.v14.2.986>

29.Камилова, Н. Г., & Саипова, М. Л. (2012). Дифференцированный подход к субъекту обучения как важное условие модернизации образования в высшей школе. *Образование через всю жизнь: непрерывное образование в интересах устойчивого развития*, 10(1), 278-279.

30.Malohat Saipova, . (2023). THE CONTENT OF THE PSYCHOLOGIST'S WORK WITH CHILDREN OF LABOR MIGRANTS. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 3(02), 72–76.
<https://doi.org/10.37547/ajsshr/Volume03Issue02-13>

31.Saipova, M. (2023). The Results Of The Research On The Perspectives Of Family Life Of Teenagers Raised In Migrant Families. *European International Journal of Pedagogics*, 3(03), 16-20.

32.SAIPOVA, M. (2024). MEHNAT MIGRANTLARI BO‘LGAN VA BO‘LMAGAN OILALARDA OILAVIY XAVOTIRNI O ‘RGANISH NATIJALARI. *News of the NUUz*, 1(1.10. 1), 190-192.

33. Saipova, M. (2023). PROBLEMS OF DEVELOPING THE QUALITY OF SELF-CONSCIOUSNESS IN CHILDREN OF LABOR MIGRANTS. *European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies*, 3(05), 72-76.

34.Latipovna, S. M. (2019). Psychological Correctation Opportunities of the Tendency for Machiavellianism in Pedagogue's Personality.

35.Саипова, М. (2024). РАССМОТРЕНИЕ И ИЗУЧЕНИЕ ПРОБЛЕМЫ МИГРАЦИИ В ПСИХОЛОГИИ. *Eurasian Journal of Social Sciences, Philosophy and Culture*, 4(4), 83-87.

36.Mukhamedova, D. G., & Abdullajanova, D. S. (2020). The actuality of the gender aspect of the manager's constructive interaction in the conflicting situation. *Journal Of Critical Reviews*, 7(12), 228-231.

37.Akhmadjonova, S., & Abdullajanova, D. (2023). Socio-Psychological Features Of Family Conflict Resolution. In *Academic International Conference On Multi-Disciplinary Studies And Education* (Vol. 1, No. 6, pp. 101-108).

38.Abdullajanova, D., & Raxmonova, Z. (2020). Motivation to succeed, to avoid defeat and the impact of risk preparedness on women's activism and its socio-psychological factors. *European Journal Of Molecular And Clinical Medicine*, 7(1), 3555-3561.

39. Abdullajanova, D. S. (2023). Socio-psychological criteria for the selection and placement of personnel in management (on the example of women). *Confrencea*, 5(05), 401-411.
40. Abdullajanova, D. S. (2023). Socio-psychological criteria for the selection and placement of personnel in management (on the example of women). *Confrencea*, 5(05), 401-411.
41. Абдуллажанова, Д. С. (2023). ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНЫХ СТЕРЕОТИПОВ В НАПРАВЛЕНИИ ЖЕНСКОЙ АКТИВНОСТИ В УПРАВЛЕНИИ. *ПСИХОЛОГИЯ XXI СТОЛЕТИЯ*.
42. Мухамедова, Д. Г., & Абдуллажанова, Д. С. (2021). СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ КАДРОВОГО РЕЗЕРВА: ФОРМЫ И МЕХАНИЗМЫ ИННОВАЦИОННОЙ АКТИВНОСТИ. *BEING A MUSIC FAN: FANDOM EFFECTS ON THE PSYCHOLOGICAL WELL-BEING OF ITS PARTICIPANTS*..... 12, 187.
43. Абдулладжанова, Н. Г., Абдугафурова, Д. Г., Якубова, Р. А., Назирова, Э. Р., & Рахмонова, Г. Г. (2020). ПЕРСПЕКТИВЫ ПРИМЕНЕНИЯ ПРОТИВОВОСПАЛИТЕЛЬНЫХ ФАРМАКОЛОГИЧЕСКИХ ПРЕПАРАТОВ. *Universum: химия и биология*, (12-1 (78)), 80-84.
44. Kadirov, K. B., Mullabaeva, N. M., Abdullajanova, D. S., Kurbanovna, A. D., & Abdullaevna, B. S. (2023). A Mobbing Questionnaire In School And An Analysis Of The Results Obtained. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 23(4).
45. Abdullajanova, D. S. (2025). SOCIO-PSYCHOLOGICAL FACTORS OF MOTIVATION FOR SUCCESS AND THE IMPACT OF RISK ON WOMEN. *Modern education and development*, 19(1), 3-12.
46. Абдуллажанова, Д. (2024). Социальная критерия как фактор формирования психологического портрета женщин-руководителей в управленческой деятельности. *Общество и инновации*, 5(5), 85-93.
47. Abdullajonova, D. S. (2024). Social-Psychological Adaptation to the Educational Environment-As a Factor of Educational Efficiency. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 4(4), 58-60.
48. Abdullajonova, D. (2024). Sand in the image of relatives to establish education in the national spirit through races. *Science and innovation*, 3(B2), 34-39.
49. Abdullajanova, D., & Raxmonova, Z. (2020). Motivation to succeed, to avoid defeat and the impact of risk preparedness on women's activism and its socio-psychological factors. *European Journal Of Molecular And Clinical Medicine*, 7(1), 3555-3561.

50. Dilnozakhon, A., & Dilfuza, J. (2023). Problems of adaptation of children of primary school age to school and methods of their elimination. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 11(2), 295-300.
51. Mukhamedova, D., Abdullajonova, D., Tukhtabekov, K., Fuzailova, G., Babadjanova, S., & Rahmonova, Z. (2019). The main directions of accounting socio-psychological characteristics of the manager of education in the process of optimizing management activities in Uzbekistan. *Journal Of Advanced Research In Dynamical And Control Systems*, 11(10 Special Issue), 1035-1038.
52. Abdullajonova, D. (2025). SOCIO-PSYCHOLOGICAL CRITERIA FOR THE FORMATION OF A PSYCHOLOGICAL PORTRAIT IN THE PREPARATION OF PERSONNEL FOR INNOVATIVE MANAGEMENT . Журнал Педагогикки и психологикки в современном образовании, 5(1), 21–29. извлечено от <https://ppmedu.jdpu.uz/index.php/ppmedu/article/view/1054>
53. Abdullajonova, D. (2025). THE SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF AN EDUCATION MANAGER IN A HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTION. Журнал Педагогикки и психологикки в современном образовании, 5(1), 30–39. извлечено от <https://ppmedu.jdpu.uz/index.php/ppmedu/article/view/10545>
54. Abdullajonova, D. S. (2025). PSYCHOLOGICAL CRITERIA OF FORMATION OF PSYCHOLOGICAL PORTRAIT IN TRAINING PERSONNEL FOR THE INNOVATION MANAGEMENT PROCESS. *Modern education and development*, 21(2), 55-66.
55. Ruzieva, D. I., Rustamova, N. R., Sunnatovich, D., & Tursunov, A. J. K. (2020). The Technology of Developing Media Culture in Higher Educational Students. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, 24(09).
56. Акчаев, Ф. Ш., & Турсунов, Д. С. (2016). Трансформация святыни "Парпиойим" или Умай-она. *Социально-экономические науки и гуманитарные исследования*, (14), 143-146.
57. Qizi, T. I. A., & Diyor, T. (2023). "UNIVERSITET 3.0"–XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASINING O 'RNI: KONSEPSIYAGA BOSQICHMA-BOSQICH O 'TISH VA METODLARNI O 'RGANISH. *Scienceandinnovation*, 2 (Special Issue 14), 159-161.
58. Sunnatovich, T. D., & Ismatovna, R. K. (2023). BOSH LANG'ICH SINF TARBIYA FANLARIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN SAMARALI FOYDALANISH. *Tafakkurmanzili*, 4, 91-97.

- Sunnatovich, T. D. (2024). OLIY TA'LIM MUASSASALARI 59.TALABALARINING IMIJINI YARATISH IMKONIYATLARINI OCHIB BERISH. *XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYALAR*, 1(1), 194-196.
- 60.Boltaboev, A., Mamarakhimov, O., Islamov, A., Kuchkarov, T., &Tursunov, D. (2024). Study on fauna, biology and ecology of Miridae (Hemiptera-Heteroptera) in agro-biocenosis and natural ecosystems of Uzbekistan. In *BIO Web of Conferences* (Vol. 149, p. 01064).EDP Sciences.
- 61.Sunnatovich, T. D., &Ismatovna, R. K. (2023).BOSHLANG'ICH SINF TARBIYA FANLARIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN SAMARALI FOYDALANISH. *Tafakkurmanzili*, 4, 91-97.
- 62.Sunnatovich, T. D. (2022). TA'LIM JARAYONI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION YONDASHUVNING O'RNI VA AHAMIYATI. *ko 'nikmalarini ommalashtirishda talabalarning roli' mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy*, 406.
- 63.Турсунов, Д. С. (2017). МУҚАДДАС ҚАДАМЖО ВА ЗИЁРАТГОҲЛАРНИ ЎРГАНИШДА ЎҚУВЧИЛАРНИНГ УМУММАДАНИЙ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ. In *Сборники конференций НИЦ Социосфера* (No. 32, pp. 62-65). Общество с ограниченной ответственностью Научно-издательский центр" Социосфера".
- 64.Tursunov, D. S. (2017).Opportunities of Implementing National Heritage in Forming General Cultural Competence of Students. *Eastern European Scientific Journal*, (5), 137-140.